

Glass Steagall sat på dagsordenen i Danmark som reaktion på bank-skandaler

“Det er rigtigt, at Glass-Steagall-loven ikke længere passer til nutidens økonomi. Det fungerede fint under den industrielle økonomi.

... i dag er vi i gang med at modernisere finanssektoren ved at rive disse forældede mure ned og give bankerne væsentlig mere råderum.” – Præsident Clinton, 1999.

København den 23. oktober 2018 (Schiller Instituttet) – En række bankskandaler har bragt Glass Steagall bankopdeling på dagsordenen i Danmark. Schiller Instituttet i Danmark er berømt for at opfordre til denne foranstaltning siden folketingsvalget i 2011, hvor aktivister fra Schiller Instituttet stillede op som uafhængige med sloganet “Glass Steagall – eller kaos”.

Det første tilfælde var den danske side af skandalen med udbyttearbitrage, den såkaldte Cum-Ex ordning, da det for et år siden blev opdaget, at 12,7 mia. kr. blev frarøvet de danske skattemyndigheder under ledelse af Sanjay Shah, en britisk finansiel svindler baseret i Dubai. For omkring en måned siden blev den største penge-hvidvaskningssag i Europa så afsløret, en sag, der involverer den estiske filial af Danske Bank. Nu kommer så afsløringen af, at nogle af de største banker er involveret i massivt skattesnyd i hele Europa.

Under en tv-debat efter at sagen om Danske Banks hvidvaskning af penge var blevet afsløret, krævede et folketingsmedlem fra Enhedslisten bankadskillelse, og vice-ordføreren for Socialistisk Folkeparti opfordrede til det samme i sin blog. Under folketingets åbent-hus arrangement fredag den 13. oktober talte Schiller Instituttets delegation til mange af lederne for de politiske partier og andre parlamentarikere om behovet for Glass Steagall og LaRouche's øvrige fire love såvel som Den Nye Silkevej.

Men lørdag den 20. oktober var behovet for noget lignende Roosevelts Glass Steagall-bankopdeling eksplicit hoveddiskussions-emnet i Deadline på DR2, med Danmarks førende bankhistoriker, professor Per H. Hansen fra Handelshøjskolen i København, og Niels Lunde, redaktør for dagbladet Børsen. Se Deadlines indslag her.

Efter en introduktion til hvordan de største banker har været involveret i udbyttearbitrage-skandalen, sagde Per H. Hansen, at det ikke drejer sig om et enkelt råddent æble, men at det er systemisk. Intervieweren udtalte, at Per H. Hansen har påpeget ophævelsen af Glass Steagall som en af de vigtigste begivenheder i finansverdenen, som har tilladt disse bankkriser at opstå. Der blev vist et videoklip af præsident Clinton, der ophævede Glass Steagall, og hvori han sagde, at lovkomplekset ikke længere var hensigtsmæssigt, da landet var ophørt med at være nationalt og industri-centreret, og at de forældede vægge, der hæmmede moderniseringen af finansielle tjenester, nu skulle nedbrydes. Senere var der videoklip af den store depression i USA; klippet blev indledt af intervieweren, der sagde, at Per H. Hansen har undersøgt historiske paralleller, og hvad reaktion var på daværende tidspunkt, især reaktionen på børskrakket i 1929. Noget vi også burde tænke på i dag, foreslog hun.

Per H. Hansen sagde, at Glass Steagall – som adskilte almindelige forretningsbanker fra investeringsbanker – var Roosevelts reaktion i 1933 sammen med strenge regulerings-love

i '33 og '34. I Danmark satte bankloven af 1930 – sammen med andre reguleringer i den vestlige verden – begrænsninger for, hvor meget en bank kunne agere som investeringsbank. Ophævelsen af Glass Steagall var symbolsk vigtigt, fordi den erstattede statslig regulering med de “perfekte” frie markeds kræfter som drivkraft for økonomien, alt mens industrisektoren var i krise. Det tillod oprettelsen af finansielle supermarkeder, i modsætning til tidligere hvor hver enkelt sektor var reguleret for sig selv: sparekasser, investeringsbanker, realkreditinstitutter, forsikrings- og pensionsfonde. Der var streng statslig regulering ved udgangen af anden verdenskrig, og der var ingen økonomiske kriser, indtil 1970'erne.

Så blev de større og større, og især blev investeringsbankerne mere spekulative, og målet blev maksimering af aktionærværdi, og intet andet – hvilket er kernen i problemet. At tillade kapitalbevægelse med handelsalgoritmer, der arbejder i mikrosekunder, øgede ustabiliteten. Vi har brug for den finansielle sektor, men bør afskære den del af den, der forårsager ustabiliteten. Det store spørgsmål er, hvordan vi gør det. Med hensyn til, hvad der ellers kan gøres, virker bøder ikke, sagde han, problemet består, og det er systemisk baseret på deregulering og kulturen i Wall Streets investeringsbanker. Vi har brug for langt mere end en bagatelregulering.

Niels Lunde sagde, at førhen var bankernes hovedregel kun at låne penge ud til dem, de kendte, og for hvem de kunne foretage en ordentlig kreditvurdering. Derefter blev målet for bankerne – og bankfolkene personligt – at tjene flest mulig penge, herunder gennem oprettelsen af finansielle produkter, de næppe selv forstod, i stedet for at tage et ansvar for samfundet. Denne etiske diskussion bliver først rejst nu, 10 år efter 2008, hvilket har givet disse skandaler mulighed for at opstå. Han opfordrede til mere samarbejde mellem

tilsynsmyndighederne i de forskellige lande, mere – og smartere – regulering, og fængselsstraffe til de skyldige.

Se Deadlines indslag her.

Det første, som en støtte af Schiller Instituttet sagde, da han blev kontaktet i går var: “Jeg tænkte på dig, da jeg så dette program. Dette er, hvad du har fortalt mig i årevis, og du havde ret.”